

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

20 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Daguța Sergiu și Eremciuc Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de avocatul Gheorghiuța Ion, în numele condamnatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2023, în cauza penală în privința lui

Ambroci Nicolae xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.03.2022 - 27.05.2022;

Instanța de recurs: 23.06.2022 - 14.02.2023;

Instanța de recurs în anulare: 08.06.2023 - 20.03.2024.

Asupra recursului menționat, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 27 mai 2022, Ambroci Nicolae a fost recunoscut vinovat și condamnat pe art.264¹ alin.(3) Cod penal, la 220 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, la 31 ianuarie 2022, aproximativ la ora 20.35, inculpatul Ambroci Nicolae, deținând permis de conducere, a condus mijlocul de transport de model „Mercedes-Benz”, cu n.î. xxx xxx, până pe str. Ismail 99, mun. Chișinău, unde a fost stopat de către colaboratorii Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General de Poliție. Fiind suspectat în conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, colaboratorii INSP l-au escortat pe Ambroci Nicolae la sediul Dispensarului Republican de Narcologie, situat pe str. Grenoble 147, mun. Chișinău, pentru a fi suspus examinării medicale și testării alcoolscopice, însă acesta, conform procesului-verbal nr.3185 din 31.01.2022, acționând cu intenție directă, conștientizând caracterul ilegal al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în

mod conștient survenirea lor, a refuzat examinarea medicală și prelevarea probelor biologice, astfel, intenționat a încălcat prevederile Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.357 din 13.05.2009 și anume pct. 11 lit. j) care stipulează că, conducătorul de vehicul este obligat: să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri, ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare.

În urma aprecierii probelor administrate, instanța a considerat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate și i-a încadrat acțiunile în baza art.264¹ alin.(3) Cod penal - împotrivirea și eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscopică, în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei.

3. Avocatul Gheorghita Ion, în numele inculpatului, a contestat cu recurs sentința, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de încetare a procesului penal în privința lui Ambroci Nicolae în baza art.264¹ alin.(3) Cod penal, din motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

În motivarea cererii de recurs, apărarea a invocat că, inculpatul a fost pus sub învinuire în mod ilegal, contrar garanțiilor ce asigură eficacitatea drepturilor fundamentale ale omului, or, conform probelor administrate, se constată că, la data și ora stopării inculpatului în trafic rutier, Vitiu Eugeniu a purces la documentarea cazului și la aplicarea măsurii preventive față de inculpat.

Astfel, după verificarea actelor și refuzul inculpatului de la examinarea medicală și stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, agenții de constatare au stabilit comiterea de către acesta a infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(3) Cod penal. Faptul de constatare de către agenții de patrulare, cu statut de organ de constatare, a unei infracțiuni rezultă și din procesul-verbal de constatare a stării de ebrietate și naturii ei nr.1791 din 31.01.2022.

După constatarea, de către organul de constatare, de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate avansată, de către agenții de constatare a fost aplicată măsura de constrângere - înlăturarea de la conducerea autovehiculului, acțiune prevăzută de art.182¹ Cod de procedură penală și pusă în aplicare prin procesul-verbal din 31.01.2022, or, în cazul comiterii unei infracțiuni, faptul expus de către agenții de constatare în actele procesuale, este admisibilă aplicarea doar a normelor de procedură penală, condiție stipulată în art.2 Cod de procedură penală.

După ridicarea mijlocului de transport de către agenții de patrulare, acesta a fost reținut, transportat la parcare specială și transmis la păstrare, fapt confirmat prin procesul-verbal din 31.01.2022 și certificatul de restituire a mijlocului de transport din 02.02.2022.

Deci, prin dispunerea și aplicarea la 31.01.2022 față de inculpat a măsurii preventive - înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport, prevăzută de legislația procesual-penală, acestuia i-a fost atribuit oficial statut de bănuț în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(3) Cod penal, din această dată.

Totodată, prin ordonanța ofițerului de urmărire penală din 22.02.2022, Ambroci Nicolae a fost recunoscut încă o dată în mod oficial în calitate de bănuț în

comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(3) Cod penal, acțiune ce denotă acuzarea dublă pentru aceeași faptă, cu încălcarea principiului non bis in idem. Iar, ulterior, prin ordonanța procurorului din 28.02.2022, Ambroci Nicolae a fost pus sub învinuire.

Însă, procesul penal pornit în privința lui Ambroci Nicolae în baza art.264¹ alin.(3) Cod penal urma a fi încetat pe motiv că există alte circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Prin procesul-verbal de înlăturare de la conducerea mijlocului de transport din 31.01.2022, întocmit de către agentul constatator, Ambroci Nicolae a fost înlăturat de la conducerea vehiculului, din motivul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, autovehiculul fiind escortat la parcare specială.

A susținut că, prin actul indicat, în privința lui Ambroci Nicolae, la 31.01.2022 a fost aplicată măsura preventivă neprivativă de libertate - înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport, deci, în corespundere cu art.63 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală, prin acest act procedural Ambroci Nicolae a fost recunoscut în calitate de bănuit.

Potrivit art.63 alin.(2) pct. 2) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuit persoana în privința căreia a fost aplicată o măsură preventivă neprivativă de libertate - mai mult de 10 zile din momentul când i s-a adus la cunoștință ordonanța despre aplicarea măsurii preventive.

Procesul-verbal de înlăturare de la conducerea mijlocului de transport din 31.01.2022, i-a fost adus la cunoștință lui Ambroci Nicolae imediat după întocmirea acestuia, contra semnătură, adică la 31.01.2022. Prin urmare, Ambroci Nicolae putea fi menținut în calitate de bănuit doar până la 10.02.2022 inclusiv, după care urma înaintarea învinuirii sau scoaterea de sub urmărirea penală. Din materialele dosarului rezultă că nici una din aceste situații nu a avut loc în termenii stabiliți de lege.

Deoarece, calitatea de bănuit lui Ambroci Nicolae i-a fost atribuită din momentul aplicării măsurii preventive neprivative de libertate - înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport, adică din data de 31.01.2022 și a expirat de drept la 10.02.2022, la această dată organul de urmărire penală urma să înainteze învinuirea acestuia sau să-l scoată de sub urmărirea penală.

A considerat că, înaintarea învinuirii la 28.02.2022, a fost efectuată cu depășirea termenului legal, deoarece calitatea de bănuit în privința lui Ambroci Nicolae a expirat la 10.02.2022, iar organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art.22 Cod de procedură penală.

Or, calitatea de bănuit în privința lui Ambroci Nicolae, odată ce a încetat de drept, ca urmare a expirării termenelor prevăzute de art.63 alin.(2) Cod de procedură penală, i-a creat persoanei convingerea că, nu mai este bănuită și urmărită penal, adică o situație de certitudine privind finisarea procedurilor penale în privința sa.

Prin decizia Plenului Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2019, prin care s-a examinat recursul în interesul legii nr.4-iril-2/2019, Plenul a statuat că legea procesual-penală determină strict, că termenul de menținere a calității de bănuit se calculează începând cu data emiterii actelor procedurale, prevăzute în art.63 alin.(1) pct. 1)-3) Cod de procedură penală, iar în cazul constatării faptului că față de o persoană există anumite bănuieli rezonabile, cu privire la

săvârșirea unei infracțiuni și în raport cu aceasta, sunt efectuate anumite acțiuni procedurale, care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei, potrivit art.63 alin.(1) Cod procedură penală, organele de urmărire penală au obligația să recunoască această persoană în calitate de bănuț și să aducă la cunoștință informația despre drepturile prevăzute la art.64 Cod de procedură penală.

Mai mult, toate actele de procedură întocmite după expirarea termenului de menținere a persoanei în calitate de bănuț, sunt lovite de nulitate absolută, aceste circumstanțe fiind valabile și în privința rechizitoriului.

Totodată, emiterea cu întârziere a ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului reprezintă o încălcare esențială a legii procesuale penale, care afectează drepturile și interesele legitime ale inculpatului.

Deoarece, acuzarea nu a combătut viciile admise la efectuarea urmăririi penale și administrarea probelor, care nu pot fi admise și puse la baza unei sentințe de condamnare, acestea urmează a fi excluse din motiv că aduc atingere caracterului echitabil al procesului penal în ansamblu.

Inclusiv, este greșită soluția instanței de fond referitor la solicitarea apărării privind constatarea încălcării prevederilor art.63 alin.(2) pct. 2) Cod de procedură penală, concluzia formulată în sentință nefiind clară și simplă, precisă, conchisă și fermă și neavând putere de convingere.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2023, recursul a fost respins, ca nefondat.

În temeiul art.321 alin.(2) pct. 3) Cod de procedură penală, instanța de recurs a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului, care, fiind citat în mod legal, nu s-a prezentat în ședințele de judecată.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs, cercetând suplimentar probele administrate de instanța de fond și apreciindu-le în corespundere cu cerințele art.101 Cod de procedură penală, a constatat că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și just a încadrat acțiunile inculpatului în baza art.264¹ alin.(3) Cod penal, ca împotrivirea și eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolică în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei.

Astfel, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate a fost dovedită pe deplin prin *declarațiile martorilor E. Vitiu și M. Vareaghin*, care sunt în coroborare și se completează cu *procesul-verbal de consemnare a celor constatate din 31.01.2022 (f.d.23); procesul-verbal de înlăturare de la conducerea vehiculului din 31.01.2022 (f.d.17); procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor din 31.01.2022 (f.d.21); procesul-verbal privind constatarea faptei de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică (în caz de refuz/eschivare de la testare) din 31.01.2022 (f.d.18); procesul-verbal nr.3185 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 31.01.2022, potrivit căruia Ambroci Nicolae a refuzat testarea la aparatul AT 6810, la fel, a refuzat colectarea sângelui și a urinei. Ca urmare a examinării, concluzia privind starea de ebrietate și natura acesteia nu a fost făcută, din motiv că Ambroci Nicolae a refuzat examinarea medicală și prelevarea probelor biologice (f.d.28); procesul-verbal de examinare a documentului din 22.02.2022, fiind cercetat procesul-verbal nr.3185 al examinării medicale de constatare al faptului de consum a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 31.01.2022 (f.d.29).*

Nefiind stabilite temeiuri pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de recurs a reținut concluziile primei instanțe în acest sens, soluția fiind motivată și argumentată din punct de vedere al temeiniciei și legalității, sub aspectul că, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate a fost dovedită în cadrul procesului penal, iar faptele acestuia întrunesc elementele infracțiunii imputate.

Adițional, față de lucrul judecat de prima instanță, instanța de recurs a constatat o motivare amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți, în raport cu faptele reținute în sarcina inculpatului, astfel, fiind în corespundere cu exigențele art.6 din CEDO.

Totodată, argumentele din recurs, invocate în susținerea faptului că procesul penal urmează a fi încetat, din motivul încălcării termenului de ținere a lui Ambroci Nicolae în calitate de bănuț, din care rezultă nulitatea actelor de procedură efectuate de organul de urmărire penală după expirarea termenului de ținere a persoanei în calitate de bănuț, nu și-au găsit confirmare, solicitarea recurentului urmând a fi respinsă.

Astfel, a fost stabilit că lui Ambroci Nicolae i-a fost atribuită calitatea de bănuț prin emiterea ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț din 22.02.2022 și nu prin aplicarea măsurii preventive non privative de libertate, după cum invocă apărarea, iar la materialele cauzei lipsește ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate, emisă conform art.63 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală și art.177 alin.(1) din Cod de procedură penală.

Prin urmare, termenul ținerii persoanei în calitate de bănuț în privința lui Ambroci Nicolae a început să curgă din data de 22.02.2022 și, conform art.63 alin.(2) pct. 2) Cod de procedură penală, urma să expire la 22.05.2022, învinuirea fiind înaintată la data de 28.02.2022.

Deci, se atestă respectarea tuturor termenelor de efectuare a actelor de procedură, iar solicitarea apărării privind declararea nulității actelor de procedură emise după 10.02.2022, în baza art.art.230 alin.(2), 251 alin.(1)-(3) Cod de procedură penală, este neîntemeiată. Mai mult, preținsele acțiuni ilegale ale poliștilor sau ale organului de urmărire penală nu au fost contestate în ordinea art.313 Cod de procedură penală, la momentul aducerii la cunoștință a materialelor cauzei inculpatului și apărătorului său.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a respectat prevederile art.art.96, 385 alin.(1), 394 alin.(1), (2) Cod procedură penală și, în conformitate cu prescripțiile din art.art.7, 75, 76, 77 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, pedeapsa aplicată fiind echitabilă și justificată.

5. În conformitate cu prevederile art.466 Cod de procedură penală, hotărârea instanței de recurs a devenit irevocabilă.

6. Avocatul Gheorghita Ion, în numele condamnatului, în temeiul art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, declară recurs în anulare prin care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de recurs.

În motivarea cerințelor sale, recurentul indică argumente similare celor menționate în recursul declarat (pct.3. din prezenta decizie), suplimentar invocând că recursul a fost examinat în lipsa condamnatului, nefiind respectată procedura de

citare a acestuia, ce a dus la încălcarea dreptului prevăzut la art.6 din CEDO, care garantează dreptul persoanei de a participa în mod efectiv la procesul său penal.

Fiind analizată decizia contestată prin prisma argumentelor formulate în recurs și în raport cu probele administrate, se atestă că, instanța de recurs a examinat superficial cauza, iar concluziile formulate sunt în contradicție cu actele dosarului.

Contrar prevederilor art.art.235 alin.(1), (2), 238 alin.(1)-(3), 319 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de recurs eronat a conchis că - *condamnatul a fost citat legal și a examinat cauza în lipsa acestuia*. Or, dispunând examinarea cauzei potrivit prevederilor art.321 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, în lipsa condamnatului, instanța de recurs nu a dispus de probe verosimile că acesta a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal sau se sustrage de la judecată, iar acuzarea nu a probat întreprinderea tuturor măsurilor necesare privind citarea legală a acestuia.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, legislația internă ar trebui să ofere garanții suficiente, ca persoana acuzată în materie penală să nu trebuiască să fie obligată a dovedi că nu a încercat să se sustragă justiției, că procedurile vor fi nule dacă regulile privind participarea, asistarea și reprezentarea acuzatului nu au fost respectate. Neîndeplinirea obligației de citare și absența avocatului acuzatului constituie motive de nulitate absolută, pe care instanța trebuie să le ia în considerare din oficiu.

Mai mult, instanța de recurs a ignorat și solicitarea avocatului privind amânarea examinării cauzei din motiv că nu este dovada citării legale a tuturor părților, iar refuzul instanței de a verifica argumentele apărării cu privire la citarea necorespunzătoare și de a-i oferi șansa să se prezinte în fața autorităților, ar putea pune problema încălcării prevederilor art.5§1 din Convenție (hotărârea CtEDO Vasiliciuc vs Republica Moldova, § 40).

Apărarea, invocând jurisprudența CtEDO, consideră că a fost încălcat art.6 din Convenție, dacă acuzatul condamnat în absență nu are posibilitatea să obțină de la o instanță posibilitatea de rejudecare a fondului cauzei sub aspectul temeiurilor de fapt și de drept, atât timp cât nu s-a stabilit în mod neechivoc că acuzatul a renunțat la dreptul de a compărea în persoană ori de a se apăra (Colozza c. Italiei, 12 februarie 1985; Einhorn c. Franței (dec.), nr.71555/01; Krombach c. Franței, nr.29731/96 și Somogyi c. Italiei, nr.67972/01), ori dacă a fugit în scopul de a scăpa de proces (Medenica c. Elveției, nr.20491/92). În cauza Coniac c. României, hotărârea din 06.10. 2015, Curtea constată că există totuși o evidentă denegare de dreptate în cazul în care o persoană condamnată în lipsă nu are ulterior posibilitatea de a obține de la instanța care a judecat cauza sa o reexaminare a fondului învinuirii - în drept și în fapt - în cazul în care nu s-a stabilit că acesta a renunțat la dreptul său de a se prezenta în instanță și de a se apăra (Sejdovic c. Italiei (MC), nr.56.581/00, pct. 82, CEDO 2006-11) sau că a intenționat să se sustragă de la judecată (Medenica c. Elveției, nr.20.491/92, pct. 55, CEDO 2001-VI).

Totodată, conform art.251 alin.(2) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la participarea părților în cazurile obligatorii, atrage nulitatea actului procedural.

Or, instanța de recurs nu a făcut dovada citării legale a condamnatului a cărui prezență era obligatorie și a respins cererea apărătorului de a amâna examinarea cauzei pentru a cita legal părțile, iar CtEDO, prin hotărârea din 02.05.2017 în cauza Vasiliciuc c. Republicii Moldova, în care a fost stabilită citarea defectuoasă a

reclamantei, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.

Prin urmare, în speță, a avut loc încălcarea gravă a drepturilor persoanei la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO, iar Curtea de la Strasbourg a analizat obligația pozitivă a statului de a înștiința subiecții despre examinarea cauzelor cu implicarea lor (hotărârea Ziliberg v. Republica Moldova, Russu v. Republica Moldova).

7. Examinând admisibilitatea recursului declarat în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Completul de judecată examinează cauza dată, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală de până la operarea modificărilor prin Legea privind modificarea unor acte normative nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023, ulterior completată prin Legea privind modificarea unor acte normative nr.286 din 05.10.2023, în vigoare din 28.11.2023, potrivit căroră, *recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.*

Potrivit art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Conform art.art.6 pct. 44), 22 alin.(3) Cod de procedură penală, art.4 din Protocolul nr.7 CEDO, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale. Hotărârea judecătorească definitivă, împiedică redeschiderea, reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

Reieșind din prevederile legale menționate, completul de judecată atestă că una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept, comise la judecarea cauzei, ce cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată.

Sub acest aspect, din textul recursului în anulare declarat, se reține că recurentul invocă afectarea deciziei de un viciu fundamental, exprimat prin încălcarea art.6 §3 al Convenției – *dreptul la un proces echitabil*, susținând în acest sens încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal, și anume, depășirea termenului de menținere în calitate de bănuț și, în consecință, punerea sub învinuire a condamnatului cu întârziere, precum și nerespectarea procedurii privind citarea condamnatului în instanța de recurs și examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Însă, analizând sub aspectul cerințelor și exigențelor legii argumentele expuse de recurent, completul de judecată consideră că, acestea sunt neîntemeiate și nu constituie temei de intervenire în procedura precedentă.

Astfel, descriptivul hotărârilor instanțelor de fond și de recurs, inclusiv împrejurările reproduse la pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent

că acestea au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind vinovăția formulată condamnatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin aprecierea tuturor probelor acuzării și apărării din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, în corespundere cu prescripțiile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală.

Inclusiv, instanțele de fond și de recurs s-au pronunțat în mod detaliat și argumentat asupra tuturor motivelor, versiunilor și probelor invocate de apărare, inclusiv în recursul declarat. Instanța de recurs a apreciat critic și a respins solicitarea recurentului privind încetarea procesului penal din motiv că a fost încălcat termenul de menținere în calitate de bănuț, iar ordonanța de punere sub învinuire a lui Ambroci Nicolae din 28.02.2022 a fost emisă peste termenul prevăzut la art.63 Cod de procedură penală, fiind corecte și și întemeiate legal.

Potrivit art.63 alin.(1), (2) pct. 3) Cod procedură penală, bănuțul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune până la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuț prin unul din următoarele acte procedurale, după caz: 1) procesul-verbal de reținere; 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate; 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț. Organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț: 3) persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate - mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncțiilor săi - mai mult de 6 luni.

Astfel, în situația în care Ambroci Nicolae a fost recunoscut în calitate de bănuț prin ordonanța din 22.02.2022, învinuirea i-a fost înaintată prin ordonanța din 28.02.2022, în termenii stabiliți de lege, față de condamnat nefiind încălcat termenul de menținere în calitate de bănuț, iar, în lipsa unei ordonanțe sau încheieri de aplicare a măsurii neprivative de libertate, în privința acestuia nu sunt incidente prevederile art.63 alin.(2) pct. 2) Cod de procedură penală.

Totodată, ordonanța de punere sub învinuire din 28.02.2022 nu a fost contestată în condițiile prevăzute de art.art.299¹ și 313 Cod de procedură penală, deci apărarea a acceptat-o, apoi, a invocat chestiunea vizată doar la judecarea cauzei penale în instanță, însă fără a o raporta la prevederile art.art.230 alin.(2) și 251 alin.(4) Cod de procedură penală (în vigoare la momentul când partea ia cunoștință de materialele dosarului).

Completul de judecată reține că, instanța de recurs a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, inclusiv a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect concluzionând în privința vinovăției condamnatului în fapta incriminată, acțiunile acestuia just fiind încadrate în baza art.264¹ alin.(3) Cod penal.

Referitor la argumentele formulate în recurs privind examinarea cauzei în lipsa condamnatului, completul de judecată atestă că, potrivit avizelor de recepție (f.d.147, 156), acesta a fost citat legal pentru ședințele de judecată stabilite pentru data de 08.11.2022 și 20.12.2022 (f.d.146, 154), care au fost amânate la cererea avocatului Gheorghita Ion (f.d.149, 157), cu înștiințarea condamnatului despre ședințele de

judecată din 31.01.2023 și 14.02.2023 (f.d.160, 161) și plasarea informației pe portalul instanței de judecată.

Însă, în ședința de judecată fixată pentru data de 14.02.2023, condamnatul nu s-a prezentat și nu a comunicat motivul absenței, totodată, fiind prezent avocatul Gheorghiu Ion, instanța de recurs a dispus examinarea recursului în lipsa lui Ambroci Nicolae, fiind respectat dreptul acestuia la apărare.

Conform art.447 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea recursului se face cu citarea procurorului, avocatului și celorlalte părți. Participarea procurorului și a avocatului în ședința instanței de recurs este obligatorie. Neprezentarea inculpatului, legal citat, nu împiedică examinarea recursului, însă dacă este necesar, instanța de recurs poate recunoaște prezenta lor obligatorie, informându-i despre aceasta.

Din considerentele expuse, completul de judecată conchide că, prevederile legale citate supra sunt incidente speței, iar concluzia instanței de recurs privind examinarea cauzei doar în prezența procurorului și apărătorului inculpatului, este una corectă, în conformitate cu prevederile legale și nu încalcă dreptul condamnatului la apărare.

Mai mult, completul de judecată apreciază ca fiind declarative alegerile recurentului referitor la lipsa dovezii citării legale a condamnatului la examinarea recursului și amânarea ședinței de judecată deoarece, acesta, recepționând citațiile pentru ședințele de judecată stabilite pentru data de 08.11.2022 și 20.12.2022 (f.d.147, 156), a fost informat despre examinarea cauzei și avea obligația pozitivă de a se interesa despre rezultatul ședinței de judecată, or a fost înștiințat despre data amânării, iar rezultatele ședinței au fost publicate pe portalul instanței de judecată.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa, promovează, cu consecvență cu titlu de principiu, obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

Prin urmare, completul de judecată constată că, hotărârea contestată nu este afectată de un viciu fundamental, fiind în conformitate cu prevederile legale și această hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă capătă putere de lucru judecat, ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia.

Completul de judecată conchide că, la examinarea prezentului recurs în anulare, nu s-au constatat erori de drept comise de către instanța de recurs, ce ar indica la prezența unui viciu fundamental în cauză care ar afecta hotărârea irevocabilă, iar existența unei alte păreri a părții apărării asupra circumstanțelor cauzei și probatoriului administrat la dosar, nu poate servi temei pentru reexaminarea cazului.

Totodată, principiul securității raporturilor juridice, consfințit în art.6 din Convenție, cere inter alia ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (hotărârea Roșca vs. Republica Moldova nr.6267/02, § 24, din 22 martie 2005; Mitropolia Basarabiei și Parohia Nașterea Maicii Domnului vs. Republica Moldova, nr.65637/10, din 01 octombrie 2019), iar potrivit dispozițiilor art.4§2 din Protocolul 7 CEDO, redeschiderea procesului, conform legii și procedurii penale a statului respectiv, poate fi efectuată, dacă fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente

sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

Conform art.art.456, 432 alin.(1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului în anulare, dacă se constată că este vădit neîntemeiat, urmând ca acesta să fie declarat inadmisibil.

8. În conformitate cu art.art.456, 431 alin.(2), 432 alin.(1), (2) pct. 4), alin.(3) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Gheorghița Ion, în numele condamnatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2023, în cauza penală în privința lui *Ambroci Nicolae xxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie